

Şubat 2022

6.PAMUK ZİRVESİ ANTAKYA'DA

Ulusal Pamuk Konseyi tarafından iki yılda bir düzenlenen Pamuk Zirvesinin altıncısı 17 Şubat 2022 tarihinde Antakya'da Ottoman Otelde düzenleniyor. PROGEN Tohum, **"Pamuk Sektöründe Sürdürülebilirlik"** ana teması ile **"Pamuk Üretiminde Sürdürülebilirlik"** ile **"Tekstilde Pamuk ve Sürdürülebilirlik"** ayrımları kapsamında olmak üzere iki ayrı oturumda düzenlenecek olan zirveye altın sponsor olarak destek veriyor.

PROGEN TOHUM İZMİR TARIM FUARINDA ÜRETİCİLERLE BULUŞTU

Türkiye'nin en büyük, Avrupa'nın dört büyük tarım fuarı arasında yer alan ve 02-06 Şubat 2022 tarihlerinde düzenlenen "İzmir Agroexpo Uluslararası Tarım ve Hayvancılık Fuarı", tarım sektörünü bir araya getirdi.

Fuarın önemli sponsorlarından biri olan PROGEN Tohum standına üreticiler büyük ilgi gösterdi. Progen standını ziyaret eden üreticiler, Progen yeni nesil pamuk çeşitleri (Lazer, BA1010, Ramses, Armada, BA911) hakkında bilgiler aldılar.

PROGEN TOHUM ŞANLIURFA TARIM FUARINDA ÜRETİCİLERLE BULUŞTU

PROGEN Tohumun da standı ile katılım ve destek sağladığı Şanlıurfa Tarım fuarı 15-19 Aralık 2021 tarihlerinde düzenlendi. GAP Projesi ile tarımın en önemli merkezlerinden biri haline gelen Şanlıurfa'da gerçekleştirilen fuarda, PROGEN Tohum standına üreticiler büyük ilgi gösterdi. Progen standını ziyaret eden üreticiler, Progen yeni nesil pamuk çeşitleri (Lazer, BA1010, Ramses, Armada, BA911), bölgede büyük beğeni kazanan buğday çeşitleri (Ovidio, Cesare, Beyazhan) ve arpa çeşitleri (Finola, Alastro, Sentosa) arpa çeşitleri hakkında bilgiler aldılar.

PROGEN TOHUM KIŞ DÖNEMİ DEĞERLENDİRME TOPLANTISI

Progen Tohum Kış Dönemi Değerlendirme Toplantısı Antakya Ottoman Otel’de 05-09 Ocak 2022 tarihlerinde gerçekleştirildi. 2021 Yılı faaliyetlerinin değerlendirildiği, 2022 yılı hedef ve stratejilerinin tartışıldığı değerlendirme toplantısında bölgeler düzeyinde yapılan görüşmelerin tamamlanmasından sonra Progen çatısında görev yapanların bilgi ve deneyimlerini arttırıcı hizmet içi eğitim programı düzenlendi. Toplantı sonrasında kültürel etkinlik olarak Hatay Arkeoloji Müzesi ile Hatay Necmi Afsuroğlu Arkeoloji Müzesi gezildi.

MİLLETVEKİLLERİNDEN PROGEN TOHUMA ZİYARET

AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Vedat Demiröz ile TBMM Grup Başkanvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve beraberindeki heyet PROGEN Tohumu ziyaret etti. Milletvekillerine firmanın gerçekleştirdiği ArGe ve üretim faaliyetleri hakkında bilgilendirme yapıldı. Daha sonra Progen ArGe Merkezindeki laboratuvarlar gezildi.

PROGEN AİLESİNE YENİ KATILIMLAR

Progen ailesi yeni katılımlarla 2022 sezonuna daha güçlü giriyor. Caner Saitoğlu, Hatay Üretim Sorumlusu; Ferhat Çakmak, Aydın/Denizli Bölgesi satış ve Pazarlama Temsilcisi; A.Merve Cihangir, Tohum Kalite Lab. Görevlisi; Fatih İçöz, İç Anadolu Pazarlama/Satış Temsilcisi; H.Hüseyin Sametoğlu, Konya Kalite Lab. Görevlisi; Ali Can Alagöz, Muhasebe Sorumlusu; Nuri Kaçar, Konya İşletme Tesis Sorumlusu; Ergün Emekli, Konya İşletme Tesis Sorumlusu; F.Burak Koparoğlu, Güney Marmara Pazarlama/Satış Temsilcisi; Dr.Nazım Dinçer, ArGe Danışmanı; Aydın Dörtdebir, İzmir Bölge Pazarlama/Satış Temsilcisi; Akan Fırat Tırnak İç Anadolu Bölge Temsilcisi olarak göreve başlamışlardır.

Progen ailesine yeni katılan Dr.Nazım Dinçer, uzun yıllar Tarım Bakanlığı'nda tahıl ıslahçısı olarak çalıştı ve 28 buğday çeşidi (Candaş, Adana 99, Ceyhan 99, Pandas, Simge, Yakamoz vd) geliştirdi. Başarılı çalışmalarından dolayı, Uluslararası Mısır ve Buğday Geliştirme Merkezi (CIMMYT) tarafından verilen **ONUR ÖDÜLÜ**'nün birincisini almaya layık görüldü.

Progen Tohuma güç katacağına inandığımız arkadaşlara Progen ailesine hoş geldiniz diyor ve başarılar diliyoruz.

PROGEN TOHUMDAN UNDP PROJELERİNE EĞİTİM DESTEĞİ

GAP Bölge Kalkınma İdaresi ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) işbirliğinde yürütülen “Tarım ve Tarıma Dayalı Sanayide Entegre Kaynak Verimliliği” projesinde görev alan teknik elemanlara, Progen Tohum Genel Koordinatörü Prof. Dr. Cafer Mart tarafından pamukta entegre üretim temalı iki farklı dönemde eğitim faaliyeti gerçekleştirildi.

SOYA TARIMI NASIL VE NİÇİN YAYGINLAŞTIRILMALI?

Hem insan ve hayvan beslenmesinde, hem de sanayide son derece önemli olan soya, diğer bitki ve hayvan yem kaynaklarına göre, birim alandan daha fazla ve ucuz protein sağlayan bir üründür. Ülkemiz soya tüketimi yıllara göre değişmekle birlikte 2020 yılında 3 milyon tonu bulmuş; yağlı tohumlar ve türevleri ithalatı için ödenen döviz miktarı 1.5 milyar dolara ulaşmıştır. Üretim miktarımız ise TÜİK'in 2020 yılı verilerine göre sadece 155 bin ton civarındadır. Bir başka deyişle yine TÜİK'in Bitkisel Ürün Denge Tablolarına göre tüketimimizin ancak % 5.7'sini yerli üretim soya ile karşılanmaktadır.

Yem sanayinin ve kanatlı besiciliğinin en önemli hammaddesi olan soya üretimini arttırmak ve ham yağ açığının ithalat ile karşılanması sırasında oluşan döviz açığını kapatmak, ülkemiz ekonomisi için son derece önemli olan kanatlı sektöründe yem tedariki riskini ortadan kaldırmak için yerli soya üretimi şarttır. Soya ithalatımızda son zamanlarda yaşanan ve değişik nedenlerden kaynaklanan sıkıntılar, kanatlı sektörünün yem tedarikini riske ediyor ve soya fiyatları hızla yükseliyor. Gerek yağ bitkisi, gerekse protein kaynağı olarak son derece önemli olan soya tarımının, ekolojik olarak GAB dahil tüm yurdumuzda uygun olmasına karşılık ülkemizde yaygınlaşmasını olumsuz etkileyen faktörlerin ortadan kaldırılmasının soya tarımını yaygınlaştıracığına inanıyoruz.

Soya tarımının yaygınlaşmasını olumsuz etkileyen faktörleri sıralamak gerekirse; mısır, pamuk ve soya birbirinin ikamesi gibi görülen önemli ürünler olması nedeniyle, soya üretiminin arttırılması için bu ürünlerin fiyat politikalarının belli bir parite üzerinden birlikte belirlenmesi gerekmektedir. Mısırın yüksek ithalat tarifeleri ile korunması, soyada herhangi bir korumanın olmaması soya satış fiyatlarını, dolayısıyla üretimini olumsuz etkilemektedir. Bu durumda destekleme primleri ve Bakanlık kararları büyük önem taşımaktadır. Soyanın alternatif ürünlerle rekabet edebilmesi için 60 Krş/kg olan "Havza Bazlı Fark Ödemesi" en az 1 TL/kg; 22 TL/dekar olan "Sertifikalı Tohum Kullanım Desteği 75 TL/da seviyesine yükseltilmeli ve en azından üçer yıllık olarak önceden ilan edilmelidir.

Soya tarımının yaygınlaşmasını olumsuz etkileyen önemli faktörlerden birisi de, soyanın hasadında fiyat ve alım garantisinin olmamasıdır. Alternatif ürün olan mısırın TMO tarafından garanti başfiyatla alımının yapılması bu ürüne yönelik önemli bir tercih nedeni olmaktadır. Soya

ŞANLIURFA, 2019

Resmi kurum yetkilileri ile Progen GAB Araştırma İstasyonunda "Soya Nasıl Yaygınlaşır" toplantısı

Progen GAB Araştırma İstasyonunda çeşit adaptasyon denemesi (2019)

Şanlıurfa'da 2.nci ürün koşullarında 350-450 kg verim alınmaktadır

IĞDIR, 2019

Iğdır'da 1.nci ürün koşullarında 2019 yılında 400 kg/da verim alınmıştır

tarımının artırılması için, TMO'nun soya alımlarında piyasa düzenleyici bir oyuncu olması sağlanmalıdır. Alım yapacağı miktar 20-30 bin tonu geçmeyecek ancak bir piyasa yapıcı olarak TMO'nun varlığı soya piyasasını ve ekimini düzenli kılacaktır.

Gerek soyada gerekse pamukta sertifikalı tohumla Bakanlığımızca verilen destekleme, her iki üründe de sertifikalı tohum kullanım oranını arttırmıştır. Sertifikalı tohum kullanım oranının artması ülke veriminin ve özellikle pamukta ürün kalitesinin artmasına önemli katkı sağlamıştır. Pamukta verim ve kalitedeki olumlu artışlar soyada da verilen destekleme priminin tamamen sertifikalı tohum kullanımına bağlanmasının yararlı olacağını göstermektedir. Soya tohumculuğunda girdi maliyetlerinin artışına bağlı olarak dekara tohum maliyetleri 2021 sezonunda 140 TL seviyelerine ulaşmıştır. Buna ilaveten bakteri (inokulant) uygulama maliyeti de dekara 35 TL seviyelerindedir. Kendine döllen bir bitki olan soyada da sertifikasız, kaçak tohum kullanımının artışı söz konusudur. 2021 sezonunda kaynağı belli olmayan kaçak tohum kullanım oranı %20'lere ulaşmıştır. Hatta daha büyük risk olarak tüketim amaçlı olarak yurt dışından ithal edilen ve tamamına yakını genetiği değiştirilmiş çeşitlerden oluşan GDO'lu yağlık soyların da tohumluk olarak kullanılması ihtimal dahilindedir. Bunu önlemenin en önemli yollarından birisi, soyada verilen Havza Bazlı Fark Ödemesinin pamukta olduğu gibi sertifikalı tohum kullanımına bağlanması ve dekara 22 TL olan Sertifikalı Tohum Kullanım Desteğinin 75 TL/da olarak belirlenmesidir. Bu işlem yapılırken, soya tarımında ideal ekim normu dekara en az birinci üründe 8, ikinci üründe 10 kg tohum olacak şekilde düzenleme yapılmalıdır. Bilindiği üzere, direkt insan ve hayvan tüketiminde GDO içermeyen soyada global bir trend oluşmakta, bu da bizim gibi ülkeler için büyük bir avantaj sağlamaktadır. Ancak bu avantajımız kontrolsüz ve denetimsiz sertifikasız tohum ekimleriyle büyük bir risk altına girmekte ve GDO bulaş sorunu ciddi bir tehdit oluşturmaktadır.

Soya üretimimizin artırılmasını sağlamak amacıyla Tarım ve Orman Bakanlığı-Özel Sektör işbirliği devreye sokulmalıdır. Bakanlık tarafından yürürlüğe koyulan havza sisteminde, İç Anadolu ve Ege Bölgesinde soya yetiştirilebilecek önemli ilçelere soya tarımı eklenmelidir. İl Tarım ve Orman Müdürlükleri ile Progen İşbirliğinde 2018/19/20/21 yıllarında Şanlıurfa, Diyarbakır, Bolu, Bursa, Edirne, Konya, Bingöl, Iğdır'da yapılan çalışmalar, ülkemizin çoğu bölgesinde soya tarımının olabilirliğini ortaya koymuştur. Burada önemli olan, bölgelere göre uygun çeşitlerin seçilmesi ve üreticinin soya tarımı

konusunda bilinçlendirilmesidir. Unutulmamalıdır

ki bundan 15 yıl geriye gittiğimizde GAB dahilinde mısır ekilişi ve üretimi son derece kısıtlı ve düşük verimlilikte iken bölgeye uygun hibritlerin girişi ve bölge üreticilerinin ürünün yetiştiriciliğini

öğrenmesi ile üretimler milyon tonlar seviyesine ulaşmıştır. Ülkemizde 1980'li yıllarda başlatılan ikinci ürün projesinde soyada başarısız olunmasının nedenlerinden birisi bölgelere uygun çeşitlerin verilememesidir.

Soyanın önemli bir avantajı da, *Rhizobium* bakterisi vasıtasıyla serbest azotu toprağa kazandırması ve kendisinden sonra gelen ürüne dekara 8-9 kg civarında saf azot bırakmasıdır. Alternatif ürün olan mısıra oranla yedide bir düzeyde (5 kg/da) azota gerek duyması, topraklarımızın yüksek gübre kullanımı nedeniyle çoraklaşma riski açısından da soya tarımının yaygınlaşması gerekmektedir. İçinde bulunduğumuz süreçte gübre fiyatlarındaki çok hızlı artışlar, soya tarımının gerekliliğini daha net ortaya koymaktadır.

Hatay'da 2.nci ürün ekilişlerinde 380-500 kg/da aralığında verimler alınmaktadır.

Topraklarımızın çoraklaşmasını ve nitrat kirlenmesini önlemek için, sürdürülebilir tarım için uygulanacak münavebede yer alacak en önemli ürün soyadır.

PROGEN TOHUM SOYA ÇEŞİTLERİ

YENİ PG TURBO (Glycine max, L. Merrill)

Birinci ve erken ikinci ürün ekilişlerinde yüksek verim potansiyeli
High yield potential in first and early second plantings

Dökme, yatmaya, beyazineğe ve hastalıklara toleranslı
Tolerant to disease, lodging, whitefly and shedding

Geniş adaptasyon yeteneği
High adaptability

Karakteristik Özellikler	Characteristic Features
1. ve Erken 2. Ürün Şartlarında Verim Yield on 1st and early 2nd crop	Çok Yüksek Very high
Olum Grubu Vegetation	3,9
Bitki Boyu (cm) Plant height	110 - 115
Dökme ve Yatmaya Toleransı Tolerance to lodging and shedding	Toleranslı Tolerant
Adaptasyon yeteneği Adaptation	Mükemmel Excellent
Beyazineğe Toleransı Tolerance to whitefly	Toleranslı Tolerant
Hastalık Toleransı Disease tolerance	Çok İyi Very good
İlk Bakla Yüksekliği (cm) First pod height	12 - 14
Çiçek Rengi Flower color	Mor Purple
Bakla Dane Sayısı Number of grain per pod	3
Bakla Rengi Pod color	Kahverengi Brown
Yağ (%) Oil content (%)	21 - 23
Protein (%) Protein (%)	35 - 37

LİDER (Glycine max, L. Merrill)

Standart çeşitler içinde bulunan ve bey aday çeşidin yer aldığı
2016 / 2017 yılları TDO denemelerinde tane verim birincisi
Grain yield leader in VRSGC 2016 / 2017 official trials

Birinci ve erken ikinci ürün ekilişlerinde yüksek verim potansiyeli
High yield potential in first and early second plantings

Dökme, yatmaya, beyazineğe ve hastalıklara toleranslı
Tolerant to disease, lodging, whitefly and shedding

Geniş adaptasyon yeteneği
High adaptability

Karakteristik Özellikler	Characteristic Features
1. ve Erken 2. Ürün Şartlarında Verim Yield on 1st and early 2nd crop	Çok Yüksek Very high
Olum Grubu Vegetation	3,8
Bitki Boyu (cm) Plant height	110 - 115
Dökme ve Yatmaya Toleransı Tolerance to lodging and shedding	Toleranslı Tolerant
Adaptasyon yeteneği Adaptation	Mükemmel Excellent
Beyazineğe Toleransı Tolerance to whitefly	Toleranslı Tolerant
Hastalık Toleransı Disease tolerance	İyi Good
İlk Bakla Yüksekliği (cm) First pod height	12 - 14
Çiçek Rengi Flower color	Beyaz White
Bakla Dane Sayısı Number of grain per pod	3
Bakla Rengi Pod color	Kahverengi Brown
Yağ (%) Oil content (%)	21 - 22
Protein (%) Protein (%)	34 - 36

ASIA (Glycine max, L. Merrill)

Birinci ve ikinci ürün ekilişlerinde yüksek verim potansiyeli
High yield potential in first and second plantings

Geniş adaptasyon yeteneği
High adaptability

Dökme, yatmaya, beyazineğe ve hastalıklara toleranslı
Tolerant to disease, lodging, whitefly and shedding

Hızlı ve homojen kuruma
Fast and uniform drying

Karakteristik Özellikler	Characteristic Features
1. ve 2. Ürün Şartlarında Verim Yield on 1st and 2nd crop	Çok Yüksek Very high
Olum Grubu Vegetation	3,6
Bitki Boyu (cm) Plant height	100 - 110
Dökme ve Yatmaya Toleransı Tolerance to lodging and shedding	Toleranslı Tolerant
Adaptasyon yeteneği Adaptation	Mükemmel Excellent
Beyazineğe Toleransı Tolerance to whitefly	Toleranslı Tolerant
Hastalık Toleransı Disease tolerance	İyi Good
İlk Bakla Yüksekliği (cm) First pod height	12 - 14
Çiçek Rengi Flower color	Mor Purple
Bakla Dane Sayısı Number of grain per pod	3
Bakla Rengi Pod color	Kahverengi Brown
Yağ (%) Oil content (%)	20 - 21
Protein (%) Protein (%)	33 - 36

SONYA (Glycine max, L. Merrill)

Zayıf drenajlı, ağır büniteli topraklarda da hasat stabilitesi yüksek
Harvest stability is high in poorly drained, heavy textured soils

Dökme, yatmaya, beyazineğe ve hastalıklara toleranslı
Tolerant to disease, lodging, whitefly and shedding

Geniş adaptasyon yeteneği
High adaptability

İkinci ürün ekilişlerinde yüksek verim potansiyeli
High yield potential in 2nd plantings

Karakteristik Özellikler	Characteristic Features
1. ve 2. Ürün Şartlarında Verim Yield on 1st and 2nd crop	Çok Yüksek Very high
Olum Grubu Vegetation	3,5
Bitki Boyu (cm) Plant height	100 - 110
Dökme ve Yatmaya Toleransı Tolerance to lodging and shedding	Toleranslı Tolerant
Adaptasyon yeteneği Adaptation	Mükemmel Excellent
Beyazineğe Toleransı Tolerance to whitefly	Toleranslı Tolerant
Hastalık Toleransı Disease tolerance	Toleranslı Tolerant
İlk Bakla Yüksekliği (cm) First pod height	11 - 13
Çiçek Rengi Flower color	Beyaz White
Bakla Dane Sayısı Number of grain per pod	3
Bakla Rengi Pod color	Açık Gri Light Grey
Yağ (%) Oil content (%)	20 - 21
Protein (%) Protein (%)	36 - 37

PG VICTORIA (Glycine max, L. Merrill)

İkinci ürün ekilişlerinde yüksek verim potansiyeli
High yield potential in 2nd plantings

Yüksek protein oranı
High protein value
% 39 - 41

Dökme, yatmaya, beyazineğe ve hastalıklara toleranslı
Tolerant to disease, lodging, whitefly and shedding

Geniş adaptasyon yeteneği
High adaptability

Karakteristik Özellikler	Characteristic Features
2. Ürün Şartlarında Verim Yield on 2nd crop	Çok Yüksek Very high
Olum Grubu Vegetation	3,2
Bitki Boyu (cm) Plant height	115 - 120
Dökme ve Yatmaya Toleransı Tolerance to lodging and shedding	Toleranslı Tolerant
Adaptasyon yeteneği Adaptation	Mükemmel Excellent
Beyazineğe Toleransı Tolerance to whitefly	Toleranslı Tolerant
Hastalık Toleransı Disease tolerance	Çok İyi Very good
İlk Bakla Yüksekliği (cm) First pod height	14 - 16
Çiçek Rengi Flower color	Beyaz White
Bakla Dane Sayısı Number of grain per pod	3
Bakla Rengi Pod color	Kahverengi Brown
Yağ (%) Oil content (%)	18 - 20
Protein (%) Protein (%)	39 - 41